



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] gratia sacramentalis aliquid addat super gratiam virtutum &
donorum? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

corpus, quod tangunt; efficiunt operationem instrumentalem ex virtute diuina circa animam: sicut aqua baptismi abluendo corpus secundum propriam virtutem, abluit animam, in quantum est instrumentum virtutis diuinæ: nam ex anima & corpore vnum fit. Et hoc est quod Aug.* dicit, quod corpus tangit, & cor abluit.

loc. cit in arg. sed contra.

Ad tertium dicendum, quod ratio illa procedit de eo, quod est causa gratiæ per modum principalis agentis. Hoc enim est proprium Dei, vt dictum est*.

in co ar.

ARTIC. II.

Vtrum gratia sacramentalis aliquid addat super gratiam virtutum & donorum?

339

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod gratia sacramentalis non addat aliquid super gratiam virtutum & donorum. Per gratiam enim virtutum & donorum perficitur anima sufficienter, & quantum ad essentiam animæ, & quantum ad potentias eius, vt patet ex his, quæ in secunda parte* dicta sunt. Sed gratia ordinatur ad animæ perfectionem. Ergo gratia sacramentalis non potest aliquid addere super gratiam virtutum & donorum.

inf q. 72. a. 7. ad 2. & 4. di. 7. q. 2. a. 2. q. 3. Et d. 17. q. 1. a. 4. q. 5. p. 2. q. 10. a. 3. et 4.

¶ 2 Præterea, Defectus animæ ex peccatis causantur. Sed omnia peccata sufficienter excluduntur per gratiam virtutum & donorum: quia nullum est peccatum quod non contrarietur alicui virtuti. Gratia ergo sacramentalis, cum ordinetur ad defectus animæ tollendos, non potest aliquid addere super gratiam virtutum & donorum.

¶ 3 Præterea, Omnis additio vel subtractio in formis, variat speciem: vt dicitur 3. Metaph. Si ergo gratia sacramentalis addat aliquid super gratiam virtutum & donorum, sequitur quod æquiuoce dicatur gratia. Et sic nihil certum nobis ostenditur ex hoc, quod sacramenta dicuntur gratiam causare.

18. te. 10. to. 3.

Sed contra est, quod si gratia sacramentalis non addit aliquid super gratiam donorum & virtutum, frustra sacramenta habentibus & dona & virtutes con-

conferrentur. In operibus autem Dei nihil est frustra. Ergo videtur, quod gratia sacramentalis aliquid addat super gratiam virtutum & donorum.

p. 2. q. 110
n. 3. et 4.

RESPONDEO dicendum, quod (sicut in secunda parte dictum est *) gratia secundum se considerata, perficit essentiam animæ, in quantum participat quendam similitudinem diuini esse. Et sicut ab essentia animæ fluunt eius potentia, ita à gratia fluunt quædam perfectiones ad potentias animæ, quæ dicuntur virtutes & dona: quibus potentia perficiuntur in ordine ad suos actus. Ordinantur autem sacramenta ad quosdam speciales effectus necessarios in vita Christiana, sicut baptismus ordinatur ad quædam spiritualem regenerationem, qua homo moritur vitijs, & fit membrum Christi: qui quidem effectus est aliquid speciale præter actus potentiarum animæ. Et eadem ratio est in alijs sacramentis. Sicut igitur virtutes & dona addunt super gratiam communiter dictam, quædam perfectionem determinate ordinatam ad proprios actus potentiarum: ita gratia sacramentalis addit super gratiam communiter dictam, & super virtutes & dona, quoddam diuinum auxilium ad consequendum sacramenti finem. Et per hunc modum gratia sacramentalis addit super gratiam virtutum & donorum.

Ad primum ergo dicendum, quod gratia virtutum & donorum sufficienter perficit essentiam & potentias animæ, quantum ad generalem ordinationem actuum animæ. Sed quantum ad quosdam effectus speciales, qui requiruntur in vita Christiana, requiritur sacramentalis gratia.

Ad secundum dicendum, quod per virtutes & dona excluduntur sufficienter vitia & peccata, quantum ad præsens & futurum, in quantum scilicet impeditur homo per virtutes & dona à peccando. Sed quantum ad præterita peccata, quæ transeunt actu, & permanent reatu, adhibetur homini remedium specialiter per sacramenta.

Ad

Ad tertium dicendum, q ratio sacramentalis gratiæ se habet ad gratiam communiter dictam, sicut ratio speciei ad genus. Vnde sicut non æquiuoce dicitur animal communiter dictum, & pro homine sumptum: ita non æquiuoce dicitur gratia communiter sumpta, & gratia sacramentalis.

ARTIC. III.

Virum sacramenta nouæ legis contineant gratiam? 340

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod sacramenta nouæ legis non contineant gratiam. Contentum enim videtur esse in continente. Sed gratia non est in sacramento, neque sicut in subiecto (quia subiectum gratiæ non est corpus, sed spiritus) neque sicut in vase: quia vas est locus mobilis, ut dicitur in 4. † Physic. Esse autem in loco, non conuenit accidenti. Ergo videtur, quod sacramenta nouæ legis non contineant gratiam.

4.d.2. a.
4.9.4. c.
ver 9.27
ar.7.

lib.4 tex.
41. t.2.

¶ 2 Præterea, Sacramenta ordinantur ad hoc, quod homines per ea gratiam consequantur. Sed gratia cum sit accidens, non potest transire de subiecto in subiectum. Ergo pro nihilo esset gratia in sacramentis.

¶ 3 Præterea, Spirituale non continetur à corporali, etiam si in eo fit: non enim anima continetur à corpore, sed potius continet corpus. Ergo videtur, quod gratia, cum sit quiddam spirituale, non contineatur in sacramento corporali.

SED contra est, quod Hugo * de sancto Victore dicit, quod sacramentum ex sanctificatione inuisibilem gratiam continet.

l. de fact.
p.19. c. 1.

RESPONDEO dicendum, quod multipliciter aliquid dicitur esse in alio: inter quos duplici modo gratia est in sacramento. Vno modo sicut in signo: nam sacramentum est signum gratiæ. Alio modo sicut in causa: nam sicut dictum est *, Sacramentum nouæ legis est instrumentalis gratiæ causa. Vnde gratia est in sacramento nouæ legis, non quidem secundum similitudinem speciei, sicut effectus est in causa vniuoca: neque etiam secundum aliquam formam pro-

art. 1. 1. 6.